

ΟΙ ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ - ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Η «διπλωματία των ράσων»

Ο Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος ήταν ιδιαίτερα ευγενής και περιποιητικός με τους υψηλούς επισκέπτες του: ο υπονοργός Άμυνας κ. Α. Τσοχατζόπουλος και τα τρία στελέχη του ΠΑΣΟΚ που τον συνόδευαν στην περιοδεία του στην Καρδίτσα είχαν ακούσει με προσοχή τα σχέδια του κ. Θεόκλητου Κομμαριανού για τη Μητρόπολη του και τις δυνατότητες συνεργασίας με την Πολιτεία, όταν ο Μητροπολίτης ζήτησε από τα τρία στελέχη του ΠΑΣΟΚ να τον αφήσουν μόνο με τον κ. Α. Τσοχατζόπουλο.

ΡΕΠΟΡΤΑΖ Λαυκάς Δημάκος

Μόνος με άλλους κορυφαίους υπουργούς ή στενούς συνεργάτες του Πρωθυπουργού έμεινε ο κ. Θεόκλητος τις επόμενες ημέρες, άλλες τέσσερις, τουλάχιστον, φορές. Ο πρώην εκπρόσωπος Τύπου του Αρχιεπισκόπου, τα είπε κατ' ιδίαν με την κ. Βάσω Παπανδρέου, τον κ. Πέτρο Ευθυμίου και δύο εκ των πλέον στενών συνεργατών του κ. Κ. Σημίτη, τους κ.κ. Σωκράτη Κοσμίδη και Γιώργο Πανταγιά - για να συναντήσει μάλιστα τον τελευταίο διέθη την πόρτα του Μεγάρου Μαξίμου.

Διερευνητικές αποστολές

Όσο και αν επισήμως από ουδέμια πλευρά επιβεβαιώνεται, η αποστολή του κ. Θεόκλητου ήταν καθαρά διπλωματική και όλα δείχνουν ότι ήταν εν γνώσει του Αρχιεπισκόπου: αντικειμενικός, δε, σκοπός της ήταν να διερευνηθεί κατά πόσον είναι δυνατόν να υπάρξει εκτόνωση της κατάστασης, να «ανοιχτεί» η πόρτα του Μεγάρου Μαξίμου για τον Αρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο και να αρχίσει ο διάλογος των δύο πλευρών για τα υπόλοιπα, πέραν των ταυτοτήτων, θέματα. Μάλιστα ο Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος δεν είναι ο μοναδικός ιερέας που διερευνά μέσω της «διπλωματίας του ράσου», με τον έναν ή τον άλλον τρόπο, τις δυνατότητες να υπάρξει ένας διάλογος επικαιρινότητας. Ούτε τα προαναφερθέντα στελέχη του ΠΑΣΟΚ είναι τα μόνα που συμβεβλησαν στην αγωνία για να περάσουν στην «επόμενη φάση» οι σχέσεις των δύο πλευρών.

Προϋπόθεση όμως για την υιοθέτηση λύσης θα ήταν να γνωρίζει ο Αρχιεπίσκοπος τις απαντήσεις του δευτέρου ερωτήματος - δηλαδή της κυβερνητικής προθέσης. Και αυτή ήταν, κατά το μεγαλύτερο μέρος της, η αποστολή του κ. Θεόκλητου, ο οποίος θέλησε βεβαίως να έχει όχι μόνο τη θέση του Μαξίμου, αλλά και των δύο κορυφαίων στελεχών του ΠΑΣΟΚ (Α. Τσοχατζόπουλου και Βάσως Παπανδρέου), καθώς και του καθ' ύλην αρμοδίου υπουργού, του κ. Π. Ευθυμίου.

Οι «σκληροί»

Σύμφωνα με την κυβέρνηση, στους κόλπους της Ιεραρχίας υπάρχουν αρκετοί Μητροπολίτες που θέλουν να λήξει η διαμάχη, αλλά αυτήν τη στιγμή η εκτίμηση του Μεγάρου Μαξίμου είναι ότι τον έλεγχο στην Ιεραρχία φαίνεται ότι τον έχουν οι «σκληροί». Οι ίδιες πηγές εκτιμούν ότι ο Αρχιεπίσκοπος αναγνωρίζει πως πρέπει να βγει από το αδιέξοδο, αλλά ταλαντεύεται γιατί δεν μπορεί να σταθμίσει δύο πράγματα:

- Πρώτον, τι θα κάνουν οι «σκληροί» της Ιεραρχίας σε μια ενδεχόμενη προσπάθεια προσέγγισης.
- Δεύτερον, πώς θα αντιδράσει η κυβέρνηση αν ζητηθεί συνάντηση του Αρχιεπισκόπου με τον Πρωθυπουργό και αν υπάρχουν περιθώρια για συζήτηση των άλλων εκκρεμών θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος (εκπαίδευση, πόροι Γ Κοινωνικού Παισίου Στήριξης, εκκλησιαστική περιουσία κ.ά.).

Τσοχατζόπουλος - Θεόκλητος. Τις καρδιές φαίνεται ότι δεν ευφραίνει μόνον ο οίνος, αλλά και ο διάλογος. Και οι δύο πιστεύουν ότι υπάρχουν θέματα κοινού ενδιαφέροντος που πρέπει να συζητηθούν

Διπλά χαμόγελα. Ο σύμβουλος Τύπου του Πρωθυπουργού κ. Γ. Πανταγιάς και ο Μητροπολίτης Θεόκλητος φαίνεται ότι βρήκαν κοινά σημεία για να ξεπεραστεί η κρίση στο θέμα των ταυτοτήτων

Οι διαφορές στο θέμα των ταυτοτήτων δεν αποκλείουν διάλογο «χωρίς προαπαιτούμενα»

Για το πρώτο ερώτημα ο κ. Χριστόδουλος δεν αναμένεται να έχει εικόνα πριν από τη συνεδρίαση της Ιεραρχίας την εβδομάδα αυτή, κατά τη διάρκεια της οποίας θα αναζητηθούν τρόποι απεμπλοκής από την κρίση.

Προϋπόθεση όμως για την υιοθέτηση λύσης θα ήταν να γνωρίζει ο Αρχιεπίσκοπος τις απαντήσεις του δευτέρου ερωτήματος - δηλαδή της κυβερνητικής προθέσης. Και αυτή ήταν, κατά το μεγαλύτερο μέρος της, η αποστολή του κ. Θεόκλητου, ο οποίος θέλησε βεβαίως να έχει όχι μόνο τη θέση του Μαξίμου, αλλά και των δύο κορυφαίων στελεχών του ΠΑΣΟΚ (Α. Τσοχατζόπουλου και Βάσως Παπανδρέου), καθώς και του καθ' ύλην αρμοδίου υπουργού, του κ. Π. Ευθυμίου.

Με τον τελευταίο συνάντησε είχε και ο πρόεδρος της Επιτροπής για τις υπογραφές Μητροπολίτης Ναυπάκτου Ιερόθεος, ενώ απόψεις για το θέμα αντιλήξαν (και δημόσια) ο Μητροπολίτης Θηβών κ. Ιερώνυμος με τον γραμματέα του ΠΑΣΟΚ κ. Κ. Σκανδαλίδη.

Παρά τις αποχρώσεις στις διατυπώσεις των συνομιλητών του, το μήνυμα που εισέπραξε ο «διπλωμάτης με τα ράσα» εκαθάρισε το τοπίο: η απόφαση για τις ταυτοτήτες είναι δεδομένη και δεν πρόκειται να αλλάξει. Ωστόσο, του είπαν, το θέμα των ταυτοτήτων μπροστά στην ανάγκη «να προχωρήσουν μαζί» Πολιτεία και Εκκλησία είναι «απολύτως δευτερεύον» και γι' αυτό η άγνοια αντιστάσεως πρέπει να σταματήσει.

Είναι χαρακτηριστικό, πάντως, ότι «καμπανάκι» κινδύνου έχουσε το Σάββατο και

δημόσια ο κ. Α. Τσοχατζόπουλος από το δήμα της Κεντρικής Επιτροπής. Ο υπουργός Άμυνας επισήμανε ότι «υπάρχει κίνδυνος διάσπασης της λαϊκής βάσης του ΠΑΣΟΚ» παρ' όλο που η θέση της κυβέρνησης, όπως είπε, είναι σωστή. Ο κ. Τσοχατζόπουλος ζήτησε ουσιαστικά διάλογο, λέγοντας ότι ένα μεγάλο μέρος της βάσης του ΠΑΣΟΚ «θέλει να ξεπεραστεί η ιστορία μ' ένα διάλογο που θα δώσει τη νέα προσωπική εξέλιξη των σχέσεων» Πολιτείας - Εκκλησίας. Άλλωστε, πρόσθεσε, υπάρχουν πολλά θέματα για συζήτηση και δεν πρέπει, όπως είπε, «να μείνουμε σ' ένα θέμα - της ταυτοτήτας - που είναι αποκλειστικά της Πολιτείας».

Ενδεικτικό του κλίματος που διαμορφώνεται είναι ότι οι συνομιλητές του κ. Θεόκλητου τον διαβεβαίωσαν ότι μια συνάντηση Πρωθυπουργού - Αρχιεπισκόπου μπορεί να γίνει «χωρίς προαπαιτούμενα» και μάλιστα, χωρίς να «μειοδοθεί» ο κ. Χριστόδουλος να αναπτύξει τις απόψεις του για τις ταυτοτήτες. «Δεν λέμε ότι θα του... κόψουμε τη γλώσσα και να μη μπορεί να μιλήσει. Εμείς απλώς θα... ακουσε χωρίς σκόλια», είναι η θέση στενού συνεργάτη του Πρωθυπουργού, ο οποίος γνωρίζει όλες τις διεργασίες που έχουν γίνει.

Αυτό που το Μέγαρο Μαξίμου θέτει ως «προϋπόθεση» είναι το ραντεβού να ζητηθεί από την πλευρά του Αρχιεπισκόπου - για άλλα κυβερνητικά στελέχη ούτε καν αυτό δεν έχει σημασία.

Έτσι όμως όπως εξελίσσονται τα πράγματα ίσως να μη χρειαστεί και η ανάληψη της σχετικής πρωτοβουλίας από τον Αρχιεπίσκοπο για το ραντεβού. Το πρώτο ενδεχόμενο είναι απλώς ο κ. Χριστόδουλος να

αποδεχθεί μια δημόσια «ενζή» της Ιεραρχίας αυτή την εβδομάδα, προκειμένου να υπάρξει μια συνάντηση «κορυφής» και έτσι να αποφυγεί ο ίδιος να χρωσθεί με προσωπική υπαναχώρηση. Το δεύτερο ενδεχόμενο είναι η συνάντηση «κορυφής» να γίνει με βάση το Προτόκολλο με την ενκαιρία της επίσκεψης (στις 17 Οκτωβρίου) του Πατριάρχη Βαρθολομαίου στην Αθήνα.

Γεύμα με Βαρβολομαίο

Στην περίπτωση αυτή ο Πρωθυπουργός κ. Κ. Σημίτης θα συναντηθεί με τον Πατριάρχη και, σύμφωνα με το Μέγαρο Μαξίμου, θα του παραθέσει επίσημο γεύμα. Είναι σίγουρο ότι ο Αρχιεπίσκοπος θα αποδεχθεί τη σχετική πρόσκληση και θα είναι από τους βασικούς συνδιατηνόμενους οπότε θα «σπάσει» ο «πάγος». Όσον αφορά στο θέμα της συλλογής ή όχι υπογραφών δεν φαίνεται να είναι πρωτεύον για την κυβέρνηση. «Δεν μας πειράζει να συνεχισθεί, μέχρις ενός σημείου, η συλλογή υπογραφών», ανέφερε το μήνυμα συνεργάτη του Πρωθυπουργού, ο οποίος εκτιμά παράλληλα ότι αρκετοί ιεράρχες θεωρούν «καμίνιο» να χωριστεί αυτό μετά την προσυπογραφή από τον πρόεδρο της Ν.Δ. κ. Κ. Καραμανλή του σχετικού κειμένου. Η κυβέρνηση, πάντως, δεν θα ήθελε να συνεχιστεί επί άπειρον η συλλογή υπογραφών. «Όταν αμείψουν να πέφτουν οι γέφυρες του διαλόγου, θα πρέπει σταδιακά να ανιχνευθεί στην πράξη αυτό το θέμα», επισήμανε ο ίδιος συνεργάτης του Πρωθυπουργού. Άλλωστε, λέει, τα θέματα κοινού ενδιαφέροντος που εκκρεμούν, πέραν των ταυτοτήτων είναι μια πρόκληση και για τις δύο πλευρές.